

Doc. Vlastislav Matoušek, Ph.D. Jagellonská 21, 130 00 Praha 3, CZ

Tel: +420 222 723219, Mb: +420 732 272217

E-mail: vlastislav@volny.cz matousek@shakuhachi.cz

<http://www.shakuhachi.cz>

Office: Institute of Musicology, Charles University in Prague, Faculty of Arts,
CZ-11638 Praha 1, nam. J. Palacha 2

Tel.: +420 221 619224 Fx: +420 221 619386

E-mail: vlastislav@volny.cz

<http://www.musica.cz/skladatele/matousek-vlastislav.html>

Oponentský posudek disertační práce *Lidová hudba v nahrávkách Fonografické komise České akademie věd a umění*
Mgr. Matěj Kratochvíl, Ústav etnologie, FF UK v Praze

Práce *Lidová hudba v nahrávkách Fonografické komise České akademie věd a umění* je evidentně výsledkem velice kompetentního přístupu k tématu a dokladem nejen velkého množství vynaložené práce, ale i výjimečné odborné invence a erudice.

Klíčovou inspiraci autorovi poskytla předchozí spolupráce na dlouhodobém, nesmírně záslužném(!), projektu digitalizace našich nejstarších folklorních nahrávek v Etnologickém ústavu. V kapitole Úvod sděluje doslova: „Vzniku této práce předcházelo několik let digitalizace nahrávek Fonografické komise, která probíhala na půdě Etnologického ústavu AVČR.“

V Úvodu proklamovaným cílem práce je nejen „... rekonstrukce historie Fonografické komise České akademie věd a umění“, ale také „... analýza obsahu nahrávek.“ Z kontextu úvodní části také jasně vyplývá, jak zásadní důležitost autor přikládá možnosti konfrontovat naši dnešní hudební zkušenost s hudbou zakonzervovanou na pradávých zvukových nosičích.

Za jeden z nejpřínosnějších počínů, souvisejících s předloženou prací, pokládám Etnologickým ústavem AVČR vydanou antologii nahrávek Fonografické komise na pěti CD, která zpřístupňuje reprezentativní část takto unikátního materiálu hudební veřejnosti.

Vysoce oceňuji uspořádání práce, které demonstruje výjimečnou koncepčnost a mimořádnou logiku v řazení jednotlivých kapitol, myšlenek a sledu informací. V 2. kapitole (Metody a struktura práce) nastíněná kombinace metodologie historické a etnomuzikologické pak zákonitě ústí do velice účinné a funkční vyšší dvoj-dílnosti celé práce.

V první – historické části autor postupuje v logickém sledu od reflexe počátků záznamu tradiční hudby přes vynikající zhodnocení pramenů, literatury a stavu bádání ve vztahu k vlastní Fonografické komisi ČAVU a její činnosti, včetně problematiky jejího financování a osudu pořízených nahrávek.

Ve druhé – analyticko-obsahové části se pak podrobně zabývá výstupem činnosti komise, vlastními nahrávkami. Od regionálního a národnostního pokrytí v rámci tehdejšího Československa (s evidentně záměrným vyloučením neslovanských etnických menšin!) přes informace o interpretech zachycených na nahrávkách, reflexi zaznamenaných hudebních druhů a žánrů až k analýze charakteristických interpretačních a stylových zvláštností. Pokus o zobecnění a srovnání regionálních zvláštností v interpretační praxi, mimo jiné i s aplikací metody zv. Cantometrix Alana Lomaxe (kapitola 5.4 Styl interpretace), považuji za jednu z nejceněnějších a obzvláště přírodných částí práce.

Závěr analytické části ústí do kulturně antropologické reflexe v kapitole 6. Činnost Fonografické komise v kontextu, která tak tvoří velice zajímavou a přesvědčivou pointu disertace.

Zbývá jen dodat, že se jedná o vzorně vypracovanou práci, takřka bez formálních chyb, včetně překlepů(!). Odborný jazyk je vytříbený, myšlenky jasně formulované do přehledných vět, citace a odkazy, bibliografii, anglický i český abstrakt a přílohy nelze než pochválit.

Z vlastní zkušenosti dobře víme, že absolutní dokonalost je výsadou bohů, proto jen několik drobností pro korektury před eventuální publikací:

Str.70, 1.ř. pod notami uvedeno „Vzhledem k to, ...“ místo „k tomu“, str.78, 4.ř. odspoda „ř...“ místo „ř matric...“, 3.ř. odspoda „všem“ místo „ovšem“, str. 81, 4.ř. odspoda „zvláštní“, místo „zvláštním případem...“, str.94, 8.ř. „imitace instrumentální kusu...“ místo „instrumentálního kusu“, str.97, 5.ř. odspoda – ve větě je navíc „se“, str.98, ve 2. větě evidentně chybí část textu „Toto pravidlo nebylo zdaleka dodržováno důsledně, jak je zjevné z předchozí kapitoly, kde u řady příkladů bylo nazpíváno samozřejmě na úkor písni, a to zejména z textového hlediska.“ etc.

Závěrem bych rád zdůraznil, že samozřejmě považuji práci jednoznačně za zdařilou a mimořádně přínosnou, respektující do detailu i veškeré formální náležitosti, napsanou výjimečně vytříbeným odborným jazykem, navíc skutečně čtivě. Vzhledem ke všem zmíněným okolnostem, k zásadnímu významu tématu pro naše kulturní prostředí a ke kvalitě jeho zpracování, apeluji na autora, aby zvážil také pořízení anglické verze, která by dle mého názoru mohla v mezinárodním kontextu vzbudit značnou pozornost. V každém případě ~~domnívám~~ domnívám sráči k obhaiobě.

Doc.Mgr. Vlastislav Matoušek, Ph.D.
ÚHV FF UK a KTDH HAMU v Praze, 12.6.2010